

ŘEŠENÍ ÚPADKU KONKURSEM

JUDr. Jolana Maršíková
Krajský soud v Hradci Králové
březen 2016

ŘEŠENÍ ÚPADKU KONKURSEM

- Způsob řešení úpadku spočívající v poměrném uspokojení věřitelů z výnosu zpeněžení majetkové podstaty
- Usnesení o prohlášení konkursu je spojeno s rozhodnutím o úpadku nebo stojí samostatně (je vydáno do 3 měsíců po rozhodnutí o úpadku, nejdříve však po schůzi věřitelů
- Pro právnickou osobu likvidační forma řešení úpadku - § 173 odst. 2 NOZ
- Konkurs na fyzickou osobu její situaci uspokojivě neřeší – neuspokojené dluhy nezanikají (§ 312 odst. 4 IZ)

ČINNOST INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

- Insolvenční správce provede po prohlášení konkursu zjištění, zajištění a soupis podstaty, pokud tak již neučinil v souvislosti s dříve vydaným rozhodnutím o úpadku.
- Připraví podklady pro přezkumné jednání, pokud toto neproběhlo v režimu zjištěného úpadku.
- Sestaví ke dni předcházejícímu prohlášení konkursu mezitímní účetní závěrku (vede-li dlužník účetnictví), nebo přehled o příjmech, výdajích, majetku a závazcích (§ 277 IZ)
- Připraví zprávu o hospodářské situaci dlužníka a předá ji soudu 10 dní před konáním schůze věřitelů (§ 281 IZ)
- Provede další procesní či hmotněprávní úkony plynoucí z účinků prohlášeného konkursu

HMOTNĚPRÁVNÍ ÚČINKY

- Na insolvenčního správce přechází okamžikem prohlášení konkursu dispoziční oprávnění k majetkové podstatě
 - dlužník disponuje po prohlášení konkursu s majetkem pod sankcí neúčinnosti právních úkonů, výjimečně neplatnosti (§ 246 odst. 4 IZ)
- Neúčinnost práv na uspokojení ze zajištění a neúčinnost věcných břemen zřízených za nápadně nevýhodných podmínek, pokud vznikla po zahájení insolvenčního řízení (§ 248 odst. 2 a 3 IZ)

HMOTNĚPRÁVNÍ ÚČINKY

- Správce vymáhá nároky dlužníka za třetími osobami
- Nesplatné pohledávky proti dlužníku se považují za splatné
- Zanikají dlužníkovy příkazy, pověření, plné moci a prokura (vyjma udělených dlužníkem pro insolvenční řízení)
 - V případě nebezpečí z prodlení je nutno dokončit potřebné úkony,
 - odměna a hotové výdaje jsou pak pohledávkou za podstatou

HMOTNĚPRÁVNÍ ÚČINKY

Dosud nesplněné smlouvy o vzájemném plnění může správce splnit nebo odmítnout plnění

- neprohlásí-li správce do 30 dnů od prohlášení konkursu, že smlouvu splní, platí, že plnění odmítl
- nárok z pokračující smlouvy je pohledávkou za podstatou
- pohledávku z náhrady škody vzniklé odmítnutím plnění je třeba přihlásit do 30 dnů od odmítnutí plnění

Nájemní smlouvu je správce v pozici pronajímatele oprávněn vypovědět s 3 měsíční výpovědní lhůtou

- návrh nájemce na zrušení výpovědi u smlouvy uzavřené na dobu určitou)
- předplacené nájemné nutno uplatnit přihláškou podmíněně
- nájemní smlouvu, kde je dlužník v pozici nájemce, nemůže druhý účastník vypovědět pro neplacení nájemného před rozhodnutím o úpadku

PROCESNÍ ÚČINKY

Přerušení soudních a rozhodčích řízení

- dopad na řízení s více účastníky na straně dlužníka
- vyrozumění o přerušení řízení a poučení o možnostech pro pokračování v řízení

Pokračování v přerušeném řízení

- kde dlužník vystupoval jako žalobce, ze v řízení pokračovat na návrh insolvenčního správce nebo jiného účastníka řízení
- kde dlužník vystupoval jako žalovaný, lze pokračovat ve sporech o rozsah majetkové podstaty, ve sporu o nárok na uspokojení ze zajištění, o pohledávku za podstatou a naroveň jím postavenou nebo rozhodne-li o tom k návrhu oprávněné osoby insolvenční soud

PROCESNÍ ÚČINKY

- Výčet soudních a rozhodčích řízení, která se nepřerušují (§ 266 IZ)
- IZ svými účinky po 1.1.2014 nereguluje průběh jiných než soudních a rozhodčích řízení
- Výkon rozhodnutí a exekuce § 267 – již řeší jen legitimaci

SPOLEČNĚ JMĚNÍ MANŽELŮ

Prohlášením konkursu SJM zaniká a je nutno je vypořádat

Další případy vypořádání v případě, kdy

- dříve zaniklé SJM nebylo vypořádáno
- dříve zaniklé SJM bylo vypořádáno po zahájení insolvenčního řízení dohodou či smírem (neplatnost)
- v době prohlášení konkursu bylo SJM vypořádáno fakticky (uplynutím lhůty k vypořádání) a správce nesouhlasí s rozdělením majetku

Formy vypořádání

- Dohoda s manželem dlužníka schválená VV a soudem
- Rozhodnutím soudu v incidenčním sporu

SPOLEČNÉ JMĚNÍ MANŽELŮ

Pravidla pro vypořádání

- Obecná dle NOZ
- část majetku, se kterým dlužník se souhlasem manžela podnikal, spadá do podstaty (§ 270 odst. 2 IZ)
 - pohledávka druhého manžela se nepřihlašuje, ale eviduje automaticky
- Předlužené SJM se nevypořádává a všechny majetek se zahrne do podstaty

ZPENĚŽENÍ PODSTATY V KONKURSU

- Zpeněžení je převedení veškerého majetku na peníze (§ 283 IZ)
- Ke zpeněžení lze přikročit až po pravomocném prohlášení konkursu a po první schůzi věřitelů, má-li insolvenční správce sestavený soupis majetkové podstaty a není-li zpeněžovaná věc zatížena vylučovací žalobou.
- Kopie písemností, které dokládají zpeněžení majetkové podstaty a podmínky, za kterých ke zpeněžení došlo, předloží insolvenční správce insolvenčnímu soudu k založení do insolvenčního spisu neprodleně poté, do došlo ke zpeněžení (§ 283 odst. 5 IZ) .
- Při zpeněžení je správce vázán (§ 284 IZ)
 - zákonnými (nikoliv smluvními) předkupními právy,
 - zákonným předkupním právem nájemce bytu podle § 1188 NOZ.

ZPENĚŽENÍ MAJETKOVÉ PODSTATY V KONKURSU

- Správce při zpeněžení respektuje
 - zákaz nabývání majetku osobami vyjmenovanými v § 295 IZ a zákaz převodu majetku na tyto osoby ještě 3 roky po skončení konkursu, i když jim svědčí zákonné předkupní právo,
 - úkony učiněné v rozporu s tím jsou platné, pokud se ten, kdo je jimi dotčen, neplatnosti nedovolá.

Zpeněžením zaniká zajištění pohledávky, a to i v případě, že se zajištěný věřitel nepřihlásil (§ 167 odst. 4 IZ)

- je-li zajišťovací právo, které zaniklo zpeněžením, zapsáno ve veřejném seznamu, který podle zvláštního předpisu osvědčoval vlastnictví nebo jiná věcná práva ke zpeněžené věci, vydá insolvenční správce nabyvateli zpeněžené věci potvrzení o zániku zajištění (§ 167 odst. 5 IZ)

ZPENĚŽENÍ MAJETKOVÉ PODSTATY V KONKURSU

Podle § 285 IZ zpeněžením zanikají

- účinky nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce, účinky vydaných exekučních příkazů,
- ostatní závady včetně neuplatněných předkupních práv nájemce bytu a včetně závad zapsaných ve veřejném seznamu,
- právo bydlení dlužníka a jeho rodiny v domě nebo bytě
- služebnosti a reálná břemena, jen pokud jsou v insolvenčním řízení neúčinnými (podle § 248 odst. 3 IZ nebo pokud se správce dovolal žalobou neúčinnosti zřízení věcného břemene)

Jestliže zpeněžením zanikají věcná práva k majetku, vydá insolvenční správce nabyvateli potvrzení o jejich zániku (§ 300 odst. 2 IZ)

ZPŮSOBY ZPENĚŽENÍ PODSTATY

Veřejná dražba podle zák. 26/2000 Sb. (§287 IZ)

- smlouva o provedení dražby je účinná po jejím schválení VV

Zpeněžení exekučním soudem podle ustanovení o výkonu rozhodnutí (§ 288 IZ)

- předpokladem je souhlas VV a soupis potvrzený insolvenčním soudem

Prodej mimo dražbu (§ 289 IZ)

- souhlas insolvenčního soudu a VV, do té doby není smlouva účinná
- platnost smlouvy lze napadnout žalobou podanou do 3 měsíců od zveřejnění smlouvy v insolvenčním rejstříku
- zpeněžení dlužníkovy podniku jedinou smlouvou (§ 290 až 292 IZ)

ZPŮSOBY ZPENĚŽENÍ MAJETKOVÉ PODSTATY

- Souhlasy VV popř. insolvenčního soudu vyžadované v ust. § 287 až 289 IZ se uplatní při zpeněžení nezajištěného majetku
- Jde-li zpeněžení zástavy, postupuje se podle pokynu zajištěných věřitelů dle § 293 IZ

Působnost věřitelského výboru vykonává insolvenční soud

- jestliže věřitelský výbor neustanovila schůze k tomu svolaná (§ 61 odst. 2),
- jestliže počet členů ve VV poklesne pod 3 členy nebo pod většinu, pak do doby doplňující volby (§ 66 odst. 1 a 2 IZ)

Úkon, který insolvenční soud provádí při výkonu působnosti VV, tak musí být označen

ZPŮSOBY ZPENĚŽENÍ MAJETKOVÉ PODSTATY

Pro pokyny ke správě a zpeněžení zajištěného majetku (§ 230 a 293 IZ) platí

- pokyn zajištěného věřitele prvního v pořadí.
- Neudělí-li pokyn ani přes výzvu soudu, udělí pokyn zajištěný věřitel druhý v pořadí.
- Pokud k pokynu věřitel nepřipojí písemný souhlas ostatních zajištěných věřitelů, nařídí insolvenční soud do 30 dnů jednání a vyzve zajištěné věřitele k podání námitek v propadné 7denní lhůtě.
- Proti rozhodnutí, kterým se schvaluje či neschvaluje pokyn zajištěného věřitele, není odvolání přípustné.
- Nepodaří-li se správci obstarat pokyn ke správě majetku, udělí jej insolvenční soud.
- Nepodaří-li se správci obstarat pokyn ke zpeněžení majetku, uplatní se obecné zpeněžovací souhlasy.

KONEČNÁ ZPRÁVA

- Předložení nebrání
 - neukončené incidenční spory, které nemohou ovlivnit rozsah majetkové podstaty nebo závěry konečné zprávy,
 - nezpeněžení majetku, který bude vyňat
- Obsahové náležitosti dle § 302 IZ, zpráva musí vyústit v okruh věřitelů, jež budou uspokojeni na základě rozvrhového usnesení
- Projednání KZ obdobné jako dle ZKV:
 - zveřejní se v insolvenčním rejstříku s poučením o možnosti napadnout ji námitkami – propadná lhůta 15 dnů,
 - námitky se projednají a podle výsledku se KZ schválí či nikoliv

USPOKOJENÍ PŘEDNOSTNÍCH POHLEDÁVEK

- Kdykoliv v průběhu konkursu, ideálně ve lhůtách splatnosti
- Nepostačí-li volný výtěžek k jejich uspokojení , lze použít zálohu
- Nepostačí-li ani záloha, uspokojí se poměrně v rozvrhu v pořadí podle § 305 odst. 2 IZ
- V žádném případě nelze k úhradě přednostních pohledávek použít výtěžek připadající zajištěným věřitelům
- Odpovědnost správce podle § 37 odst. 3 IZ

USPOKOJENÍ ZAJIŠTĚNÝCH POHLEDÁVEK

- Ihned po zpeněžení podle pravidel dle § 298 IZ

Odečítá se

- max. 5% náklady na zpeněžení
- max. 4% náklady na správu
- odměna správce
- popř. ½ znalečného a výdajů znalce (nedošlo-li k úhradě již dříve), oceňoval-li znalec celou majetkovou podstatu či podnik
- náklady na správu, které provedl správce dle pokynů zajištěného věřitele (§ 230 odst. 3 IZ) nad rámec přípustných 4% výtěžku

USPOKOJENÍ ZAJIŠTĚNÝCH POHLEDÁVEK

Zásady vydání výtěžku podle v ust. § 298 IZ:

- Insolvenční správce vydání výtěžku s příslušným výpočtem navrhne.
- Věřitelé a dlužník mohou podat námitky do 7 dnů od zveřejnění tohoto návrhu v insolvenčním rejstříku.
- O včas podaných námitkách rozhodne insolvenční soud při jednání.
- Proti rozhodnutí soudu o vydání výtěžku se mohou odvolat dlužník, insolvenční správce, zajištěný věřitel a věřitelé, kteří podali včas námitky

ROZVRHOVÉ USNESENÍ

- Návrh RU předkládá soudu insolvenční správce
- Věřitelé se uspokojují poměrně

- Plnění rozvrhu
- Lhůta max. 2 měsíce
- Plnění v sídle správce, složením do soudní úschovy popř. jinak (např. bankovním převodem)
- Plní se na náklady věřitele
- Způsob plnění se uvede v RU

ZRUŠENÍ KONKURSU

- Nebyl-li osvědčen úpadek
- Není přihlášen žádný věřitel
- Po splnění rozvrhového usnesení
- Pro nedostatek majetku
- Se souhlasem všech věřitelů

Právní mocí usnesení o zrušení konkursu

- Končí konkursní řízení
- Zanikají účinky prohlášení konkursu

Vyúčtování dodatečných nákladů a zproštění správce funkce po splnění povinností dle § 313 IZ

TRVÁNÍ NEUSPOKOJENÝCH POHLEDÁVEK

- Neuspokojené části pohledávek nezanikají
- Ještě po dobu 10 let po zrušení konkursu lze podat návrh na výkon rozhodnutí pro zjištěnou a dlužníkem nepopřanou pohledávku na základě seznamu
- Zanikne-li dlužník - právnická osoba – výmazem z OR, neuspokojené pohledávky zaniknou pouze v případě, nelze-li je uspokojit ze zajištění (§ 311 IZ)

Děkuji za pozornost.

